

Til: Stortingets finanskomité
Fra: Skattebetalerforeningen
Dato: 15.10.10
Sak: Høring Statsbudsjettet 2011

Pensjonister med lav/middels pensjon og renteutgifter kan få økt skatt

Omleggingen av beskatningen for pensjon fører til at personer med lav eller middels pensjon kan få høyere skatt enn før dersom de har renteutgifter. For eksempel vil en enslig person med en pensjon på kr 250 000 og renteutgifter på kr 40 000 få en øket skatt på kr 9 500, sammenlignet med dagens regler.

Vi påpekte dette i vår høringsuttalelse, uten at departementet kom oss i møte. I ettertid har statssekretær Roger Schjærva i Finansdepartementet uttalt til media at:

”For å unngå stor skatteøkning for de som har lagt seg opp stor gjeld vil vi ta i bruk skattelovens bestemmelse om skattenedsettelse for skattytere med liten skatteevne. Vi vil sørge for at renteutgifter ikke gir grunnlag for en slik skatteøkning neste år og for en overgangsperiode.”

Svaret er etter vårt syn langt fra tilfredsstillende, fordi:

- Det er slik at skattyter selv må søke om den skattebegrensningen Schjærva viser til. Mange vil selvfølgelig ikke være klar over dette, og vil derfor ikke søke. Bare av den grunn er ”løsningen” fra departementet sterkt utilfredsstillende.
- Vilkårene for å få skattenedsettelsen Schjærva henviser til er skjønnspregede. Skattebegrensning kan bare innrømmes når ens økonomiske stilling etter en **totalvurdering** er slik at det foreligger **et påtakelig behov** for skattebegrensning. Beregningsgrunnlaget skal tillegges inntekt tilhørende personer som deltar i skattyterens husholdning, for eksempel samboer, søsken og barn, i den utstrekning disse har inntekt utover det som antas å medgå til eget underhold. I praksis er det svært trangt nåløye å få en slik skattenedsettelse.

Vi har liten tro på at denne gruppen pensjonister vil fanges opp av skattebegrensningsregler som ikke er obligatoriske. Selv med en klar instruks om at disse sakene skal identifiseres og tas opp på eget initiativ, har vi vanskelig for å se at ligningsmyndighetene har gode nok systemer/rutiner til å fange opp denne gruppen.

Individuell pensjonssparing (IPS) blir mindre lønnsomt enn før

Etter reglene for Individuell pensjonssparing kan en spare inntil 15 000 kroner per år, og få fradrag for innbetalingene i alminnelig inntekt. Fradraget har en verdi på 28 prosent av innbetalt beløp. Skattefordelene er i tillegg at avkastningen ikke blir skattlagt før utbetalingstidspunktet og at innestående ikke er skattepliktig formue.

De fleste pensjonister har i dag en marginalsattesats på 31 prosent. Siden utbetalingene skattlegges som personinntekt, betyr dette at de betaler 3 prosent mer i skatt på utbetalingene enn det de har fått i fradrag på innbetalingene.

Med den foreslåtte omleggingen av pensjonsskatten, vil marginalsattesats på pensjon aldri bli lavere enn 38,7 prosent, dersom samlet pensjon er høyere enn kr 158 650. Følgende marginalsatser vil gjelde for de ulike inntektsintervallene:

kr 158.650 til kr 242.000: 48 %

kr 242.000 til 471.200: 38,7

kr 471.200 til kr 498.600: 47,7 %
kr 498.600 til 765.800: 41,7 %
44,7 % på overskytende.

Når skatten ved utbetaling aldri kan bli lavere enn 38,7 prosent, er denne spareformen for de fleste langt mindre lønnsom enn tidligere. Dette er en virkning av omleggingen av pensjonsbeskatningen som ikke synes å være omtalt noe sted eller vurdert av myndighetene.

Endringsfrister mva – urimelig forskjellsbehandling

I statsbudsjettet er det fremmet forslag om å lovfeste næringsdrivendes rett til å endre merverdiavgift tre år tilbake i tid hvis det er til egen gunst, mens de fortsatt har plikt til å endre 10 år tilbake hvis det er til statens gunst. Det har ingen betydning hvem som har forårsaket feilen – om det skyldes staten eller den næringsdrivende. Denne forskjellen i endringsfrister mener vi er helt urimelig og dårlig begrunnet.

Finansdepartement mener at dette er kodifisering av gjeldende rett, men det er en innskrenking i forhold til gjeldende rett. Uansett er det ingen grunn til å lovfeste asymmetriske frister. I Danmark og Sverige er fristene henholdsvis 3 år og 6 år, enten det er skattemyndigheten eller den næringsdrivende som endrer. Hvorfor Norge skal ha regler som innebærer at staten har mer enn 3 ganger så lang endringsfrist som de næringsdrivende er uforståelig.